

O'ZBEKISTON OVOZI

Қонун ва шарҳ

ДАВЛАТ ПЕНСИЯ ТАЪМИНОТИ:

тизим янада такомиллашди

Маълумки, жорий йилнинг 6 январидан «Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгартишлар киритиш ҳақидаги Қонун кучга кирди. Мазкур Қонун орқали фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тизимига киритилган ўзгартишлар ва уларнинг аҳамияти ҳақида Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари изоҳ беради.

Улуғбек ХОЖИБЕКОВ,

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати, ЎЗХДП фракцияси аъзоси:

«Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида»ги Қонуннинг 31-моддасига киритилган ўзгартишга мувофиқ, эндиликда пенсияни ҳисоблаб чиқариш учун олинган иш ҳақи ўтган йиллардаги иш ҳақларини пенсия тайинланадиган кундаги иш ҳақи даражасига келтириш йўли билан ҳисобланади. Бу, Вазирлар Маҳкамаси йўриғи асосида қайта ҳисоблаш орқали белгиланади. Бунда пенсияни ҳисоблаб чиқариш учун олинган амалдаги иш ҳақи унинг яқка тартибдаги коэффицентини қўлланган ҳолда, қайта ҳисоблаб чиқарилади.

Вақт ўтиши билан инфляция даражаси ва нарх-наво ўзгаради. 31-моддага киритилган ўзгартиш орқали жорий қилинган механизм

фуқароларга белгиладиган пенсия миқдорини бундан ҳимоя қилади, яъни пенсия тайинлаш шариҳи сўраб мурожаат қилган фуқароларнинг бир неча йил илгари олинган иш ҳақлари ҳозирги иш ҳақи даражасига келтирилади.

Қонуннинг 32-моддаси (аввалги таҳрир)да иш ҳақининг натурал қисми ижтимоий сугуртага ўтказилган бадаллар миқдорига қараб баҳоланиши белгиланган эди. Ҳозир унга киритилган ўзгартишга асосан, иш ҳақининг натурал қисми Молия вазирлиги ҳузуридаги бюджетдан ташқари Пенсия жамғармаси учун ҳисобланган сугурта бадалларининг миқдоридан келиб чиққан ҳолда, аниқланадиган бўлди. Бу тартиб халқаро ҳуқуқ меъёрига ҳар томонлама мос ва мувофиқдир.

Комил ОЧИЛОВ,

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати, ЎЗХДП фракцияси аъзоси:

Қонуннинг 36-моддаси (чет элда ишланган давр учун иш ҳақини ҳисоблаб чиқариш)га киритилган ўзгартишга мувофиқ, чет элда ишлаган Ўзбекистон Республикаси фуқароларига пенсия ҳисоблаб чиқариш тартиби такомиллашди. Унга кўра, пенсия тайинлаш учун олинган иш ҳақи фуқароларнинг Молия вазирлиги ҳузуридаги бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига тўлаган сугурта бадаллари миқдоридан келиб чиқиб аниқлаштирилади. Бу — чет элда ишлаган фуқароларнинг бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига тўлаган сугурта бадаллари миқдоридан келиб чиқиб аниқлаштирилади.

Шу орқали чет элда ишлаган фуқароларнинг ҳуқуқ ва манфаатлари таъминланиб, унинг ҳуқуқий асоси мустаҳкамланади.

Қонуннинг 63-моддасига киритилган ўзгартишга мувофиқ, маз-

кур моддадаги «икки ҳиссасидан» деган сўзлар «уч баробаридан» деган сўзлар билан алмашилади. Бу билан «Дафн этиш ва дафн этиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ дафн этиш мажбуриятини ўз зиммасига олган шахсга дафн этиш маросими учун тўланадиган нафақанинг энг кам миқдори бирхиллашди.

«Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида»ги Қонуннинг 1, 6, 40 ва 64-моддалари «Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномалари тўғрисида»ги Қонунга мувофиқлаштирилди. «Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида»ги Қонуннинг тегишли моддаларига киритилган ўзгартишлар мазкур Қонунни қўллаш бўйича ҳуқуқий асосларни янада такомиллаштирди. Шу билан бирга, бу Қонун халқаро ҳуқуқ меъёрига уйланди.

Жамият ривожига ижтимоий ҳимоя асослари мустаҳкамлиги ўзига хос урин тутди. Бу, кишиларнинг фаол бўлишида, бор куч ва салоҳиятини ўзи ишга қўйган соҳа раҳбарлари учун сафарбар этишида муҳим аҳамиятга эга. Шу маънода, фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти такомиллаштириш, тизимга халқаро меъёрига жўшиб чиқарилиши ижтимоий ҳимоя асослари янада кучайишига хизмат қилади.

Тўлқин ТўРАХОНОВ

Долзарб мавзу

ЁШЛАРНИ МУСТАҚИЛ ҲАЁТГА ТАЙЁРЛАШ

— оила мустаҳкамлиги гарови. Бу борада ЎЗХДП «Истиқбол» ёшлар қаноти фаолларининг иштироки қандай бўлиши керак?

Ёшларни касб-ҳунарга ўргатиш масаласи ҳам доимо диққат-эътиборда бўлиши лозим. Бунинг учун боладаги истеъдодни шакллантириш керак. Бу борада ёшлар қаноти кўпроқ тарғибот-ташвиқот ишлари олиб бориши, ёшларни касб-ҳунарга йўналтириш бўйича янги лойиҳалар ишлаб чиқиши зарур. Бирор касб-ҳунарга эга киши ҳаётдан ҳар доим ўз ўрнини топади, оиласига нафи тегади.

Авалло, эрта турмуш қуришнинг салбий оқибатлари аҳолига, айтиқса, ёшларга ҳаётий мисолларда тушунтириш керак. Агар шу мавзунинг оммавий ахборот воситалари қанча кўп ёритса, шунча яхши. Бунда эрта турмуш қуриш натижасида ҳаётда қийналган, оиласида носоғлом муҳит вужудга келган кишиларнинг фикри

баён этилиши керак. Бу эса одамлар учун керакли хулоса беради. Ўз фарзанди эртасини мустаҳкам оилада кўришни, унинг бахту саодати учун масъулиятни чуқур ҳис қилган одам, аввало, атрофга қараб, нима яхши-ю, нима ёмонлигини кўриб иш юритади.

Оила ҳақидаги ҳикमतлар

Ўйил-қиз тунилса, яхши билки, бас, Уйда тарбия қил, бошқа ердасмас. Устознинг яхшисин танла албатта, Ўйил-қиз пок ўсар, ёмондан четда. Ўйил-қизга ўргат билим ҳам одоб, Бахта ёр бўлар у, бўлмағай хароб. Ўйил топсин санъат-ҳунарда камол, Бу ҳунар билан у тера берар мол. Ўйилни тербат тур: бўш қўйма зинҳор, Бенаф, бешоб бўлар, югурар бекор. Юсуф Хос ҲОЖИЕВ

Эътироф

Оммавий ахборот воситалари орқали Ўзбекистон маданияти, тарихи ва бугунги кунини ҳақида кўплаб қизиқарли ва фойдали маълумотларга эгаман. Минг марта эшитгандан бир марта кўрган афзал, деб бежиз айтишмас экан. Юртингизда барча соҳалар қатори санъат ҳам юксак даражада ривожланганини алоҳида таъкидлашни истардим. Ўзбекистон маданияти ва санъати, мумтоз куй-қўшиқлари, жозибадор миллий рақслари, мато ва либослари, хилма-хил ҳунармандлик буюмлари дунё аҳлини ўзига мафтун этиб келмоқда.

Ўзбекларга хос гўзал фазилатлар — меҳнатқошлик, аҳиллик, меҳр-оқибат ҳамда ажойиб урф-одатлар ва қадимий анъаналардан дунё аҳли ўрнатилган ҳаётга чин дилдан ҳавасим келди».

Розанна БИАНЧИ хоним, (Италия).

Ўз-ўзини танқид

ИШОНЧНИ ОҚЛАШ КЕРАК

аммо айрим депутатлар бунинг етарли даражада тушуниб етмаяпти

Ўз вазиносини яхши билган, амалий ишлар қилиб, ишончли оқлаган депутат халқ орасида обрў-эътибор қозонади. Бунинг учун эса масъулиятни чуқур ҳис этиб, ҳаловат билмай елиб-югуриш, аниқ тақлиф ва ташаббуслар билан чиқиш талаб этилади.

Халқ депутатлари Хоразм вилоят Кенгашида партияимиздан 15 нафар, шаҳар ва туман кенгашларида 110 нафар депутат бор. Бу катта куч, албатта. Депутатларимиз орасида ўз ваколатларидан самарали фойдаланиб, электротат манфаати ҳимояси йўлида фаол ҳаракат қилаётганлари оз эмас.

Ўтган давр мобайнида туман Кенгашларининг 9 та сессиясида партияимиздан сайланган депутатлар томонидан электротат манфаатини кўзлаб киритилган масалалар кўриб чиқилгани, қувонарли албатта. Боғот, Хонқа, Гурлан ва Янгибозор туман кенгашларидаги депутатларимиз фаолияти бунга мисол бўла олади. Бироқ қонун билан белгиланган ваколатидан етарлича фойдалана олмаётган депутат-

лар ҳам йўқ эмас. Масалан, Урганч шаҳридаги кўп қаватли уйларда коммунал хизматлар бўйича ўзига яраша камчилик ва муаммолар бор. Жамоатчилик қабулхоналарига тушаётган мурожаатларнинг аксарияти ҳам ушбу масалалар билан боғлиқ. Хўш, шаҳар кенгашидаги 8 нафар депутатни бирлаштирган партияимиз депутатлик гуруҳи бу борада нима иш қилди? Афсуски, ҳеч қандай. Электротатнинг иссиқ-совуғидан хабардор бўлиб, уларни ўйлантираётган масалаларни ҳал этишда тақлифлар билан чиқиш ўрнига улар томошабин бўлиб туришибди. Шаҳар Кенгаши сессияларида ҳам депутатлар гапиришдан кўра, эшитишни маълум қўришгани бу фикрни яна бир марта тасдиқлайди. Энг

ачинарлиси, партия ташкилоти билан депутатлар орасида «узилиш» вужудга келган.

— Яқинда партиянинг туман ва шаҳар кенгашлари ҳамда депутатлик гуруҳларининг жорий йилдаги фаолиятини самарали ташкил этиш бўйича қўшма мажлис ўтказдик, — дейди вилоят партия кенгаши раиси ўринбосари Сабуряз Ишчанов. — Шаҳар кенгашида ўтказилган бу мажлисга бор-йўғи уч нафар депутат келди, холос. Бу йиғилишга ҳатто депутатлик гуруҳи раҳбари Эгамберган Рўзметовнинг ўзи ҳам келмади. Сабабини ҳам айтмади.

Тўғри, Камара Раҳимова, Шуҳрат Шарипов, Фарҳод Қурбановлар шаҳар Кенгашидаги фаол депутатлардан ҳисобланади. Уларни ҳар доим сайловчилар ҳузурида кўриш мумкин. Партия ташкилотлари ўтказётган турли тадбир ва йиғинларда қатнашиб, ҳаётий тақлиф ва эътиборли лойиҳаларни кўтариб чиқишда ибрат кўрсатиб келади. Лекин бир-икки депутатнинг ҳаракати, елиб-югуриши билан ва-

зият ўзгармайди.

Ҳар бир сайлов арафасида партия ташкилотларига серкатнов бўлиб қоладиган партия аъзоларини яхши биламиз. Мақсад — партиядан депутат бўлиш. Аммо сайловдан сўнг партия ва электротат ишончини оқлаш ҳақида ўйлашни унутмади. Бугун даврнинг ўзи маҳаллий Кенгаш депутати зиммасига аниқ ва масъулиятли вазифарлар қўймоқда. Уларнинг ижроси ўз-ўзидан бўлмағай, бунинг учун ишни тўғри ташкил этиш, изланиш, худудларнинг ижтимоий-иқтисодий ривожланиш хусусиятларини чуқур ўрганиш керак. Шунда жойларда юзага келаётган муаммо ва камчиликлар ечим бўйича ҳаётий тақлиф ва ташаббуслар кўпаяди. Депутат фаолиятида изчиллик бўлади. Муҳими, бундан одамларга наф етди. Сайловчилар айнан шунинг учун депутатга овоз берган, ишонч билдирган.

Рўзимбой ҲАСАН, «Ўзбекистон овози» муҳбири.

Болалар спорти

Андижон шаҳридаги олимпия захиралари болалар ва ўсмирлар гимнастика спорт мактабида ўғил-қизларга ўз маҳоратини ошириб, иқтидорини намоён этиши учун барча шароитлар яратилган. Бу ерда 500 нафардан ортиқ ўқувчи-ёшлар спорт гимнастикаси, акробатика ва бадий гимнастика билан мунтазам шуғулланмоқда.

ЮТУҚЛАР САЛМОҒИ ОШМОҚДА

Ўтган йили капитал реконструкциядан чиқарилиб, зарур инвентарлар билан жиҳозланган мактабда йигирмага яқин тажрибали мурабий машғулотларни юқори савияда олиб боришга алоҳида эътибор қаратмоқда. Бунинг самарасида 2011 йилнинг ўзида мактаб тарбияланувчиларидан 37 нафар

ри мамлакат ва Осиё чемпионатларида, республика ва халқаро миқёсдаги мусобақаларда совринли ўринларни қўлга киритди. Спорт мактабида ҳар бир кунини мазмунли ўтказётган ёш бадий гимнастикачилар жорий йилда бундай ютуқлар салмоғини янада оширишни мўлжалламоқда.

Суратда: мактабнинг ёш гимнастикачилари. Хурсандбек АРАБОВЕВ (ЎЗА) олган сурат.

ЁШЛАРНИ МУСТАҚИЛ ҲАЁТГА ТАЙЁРЛАШ

— оила мустақамлиги гарови. Бу борада ЎзХДП «Истиқбол» ёшлар қаноти фаолларининг иштироки қандай бўлиши керак?

ЎзХДП Сайловолди дастурида ёшларнинг фаоллигини ошириш, ижтимоий-сиёсий жараёнда иштирокини кучайтириш, фуқаролик позициясини шакллантириш алоҳида ўрин тутати. Партиянинг «Истиқбол» ёшлар қаноти шу мақсадда ташкил этилган. Қанот сафига бугунги кунда 18 ёшдан 30 ёшгача бўлган 110 мингдан ортиқ йигит-қиз бирлашган. Бу — катта куч, албатта. Қанот аъзолари ёшларнинг сиёсий-ҳуқуқий онги ва маданиятини юксалтириш бўйича турли мавзуларда ўтказиб келинаётган минтақавий анжуман, ўқув-семинар ва давра суҳбатларида фаол қатнашмоқда. Мустақам оила йилида давлат ва жамият олдига қўйилган вазифаларни бажаришда ёшлар қаноти муносиб ҳисса қўшиши лозим. Бу — янада ташаббускор бўлишни тақозо этади.

«Ўзбекистон овози» ва «Голос Узбекистана» газеталари таҳририятида Мустақам оила йили муносабати билан ўтказилган «Ёшларни мустақил ҳаётга тайёрлаш — оила мустақамлиги гарови» мавзуидаги давра суҳбати шу масалага бағишланди. Тадбирда маҳаллий Кенгашлардаги ЎзХДП депутатлик гуруҳи аъзолари, жамоат ташкилотлари вакиллари, «Истиқбол» ёшлар қаноти фаоллари иштирок этди.

Акмал ТУРСУНБОЕВ, ЎзХДП Марказий Кенгаши «Истиқбол» ёшлар қаноти етакчиси:

— Бугун вояга етаетган ёшлар эртага оила куради, ота-она бўлади. Янги оила қандай бўлиши бу ёшларнинг ҳуқуқий-сиёсий билими ва маънавиятига боғлиқ. Улар оила муқаддас кўрган экани, унинг жамият олдидидаги бурчи ва масъулиятини қанча чуқур англасса, оила шунча мустақам бўлади. Ҳозир сир эмас, айрим ёш оилалар турли сабаблар билан ажралиб кетиш

— Бугун вояга етаетган ёшлар эртага оила куради, ота-она бўлади. Янги оила қандай бўлиши бу ёшларнинг ҳуқуқий-сиёсий билими ва маънавиятига боғлиқ. Улар оила муқаддас кўрган экани, унинг жамият олдидидаги бурчи ва масъулиятини қанча чуқур англасса, оила шунча мустақам бўлади. Ҳозир сир эмас, айрим ёш оилалар турли сабаблар билан ажралиб кетиш

«Истиқбол» ёшлар қаноти бу борада қатор янги лойиҳалар устида ишлапти. Бунда кўпроқ депутат, ҳуқуқшунос ва обрўли инсонлар билан ҳамкорликка таянамиз. Ёшларнинг сиёсий-ҳуқуқий билими, маънавий оламни шакллантиришда сиёсий ўқувлар таъсирчанлигини оширишга ҳам эътибор қаратиш зарур, деб ўйлайман. Биз «Истиқбол» ёшлар қаноти фаоллари тенгдошларимиз кайфияти, муаммоларни бошқалардан ахшироқ билими. Шу боис кўпроқ тақлиф ва ташаббуслар билан чиқишимиз керак.

Муқаддас РАҲМАТУЛЛАЕВА, 44-оилавий поликлиника бош шифокори, халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши депутати:

— Оила деб аталмиш кўрғоннинг мустақамлиги, файзли ва тароватли бўлиши кўп жиҳатдан унда қарор топган соғлом турмуш тарзига, она ва боланинг ижтимоий-иқтисодий ҳимояси, ҳуқуқий кафолатига боғлиқ. Шу боис, мамлакатимизда оналик ва болаликни ижтимоий муҳофаза қилиш, улар соғлигини мустақамлаш давлат сиёсати даражасига кўтарилган. Қувонарлиси, бу борада катта тизим яратилди, «Соғлом она — соғлом бола» тамойили асосида миллий модел ҳаётга таъбиқ қилинмоқда. Бу йил Мустақам оила йили деб эълон қилинган бу борадаги ишларни янада та-

қувонарлиси, бу борада катта тизим яратилди, «Соғлом она — соғлом бола» тамойили асосида миллий модел ҳаётга таъбиқ қилинмоқда. Бу йил Мустақам оила йили деб эълон қилинган бу борадаги ишларни янада та-

Маъмура ЭРГАШЕВА, «Истиқбол» ёшлар қаноти Тошкент вилоят бўлими етакчиси:

ли кишилар этиб тарбиялаш лозим. Шундан келиб чиқиб, биз жойларда оилаларга ҳуқуқий ва иқтисодий маслаҳатлар бериш билан бирга, оиладаги маънавий муҳит тарбиянинг асоси эканини кўпроқ тарғиб қилишимиз керак. Истеъдодли, салоҳиятли ёшлар билан ишлаш осон. Аммо тўғри тарбия олмаган ёшлар алоҳида эътиборни талаб этади. Улар билан самимий мулоқот қилсангиз, ҳар бирида нимагадир қизиқиш, интилиш борлигини сезасиз. Фақат уни вақтида англаш, қўллаб-қувватлаш

керак. Шундагина, ёшларда оила ва жамият олдига масъуллиқ, ижтимоий-сиёсий фаоллик, кенг дунёқараш, маънавий фазилат шаклланади. Бу, албатта, партияимиз ёшлар қаноти зиммасига қатор вазифалар юқлайди. Йигит-қизлар орасида ўтказилаётган тадбирларда маънавий тарбия масаласига алоҳида эътибор қаратиш лозим. Уларда таъсирчан, замонавий усуллардан фойдаланиш зарур. Айтайлик, шу йўналишдаги тадбирларга олимлар, адабиёт ва санъат намояндаларини, мустақам оиласи билан кўпчиликка ибрат бўлган ота-оналарни кўпроқ жалб қилиш керак. Ёшларнинг улар билан эркин мулоқоти йўлга қўйса, мақсадга эришамиз, деб ўйлайман.

Адиба АҲМАДЖОНОВА, «Истиқбол» ёшлар қаноти Чилонзор туман бўлими етакчиси:

либ вояга етган гўшада, аниқроғи оилада шаклланади. Айни чоғда тарбияси оғир, турли оқимлар таъсирига тушиб қолаётганлар ҳам оиладан чиқади. Оиладаги этиборсизлик, носоғлом муҳит бора-бора болани эгри йўлга бошлайди. Бу каби салбий ҳодисаларнинг олдини олиш учун таълим муассасаси, маҳалла, оила ўртасида мустақам ҳамкорликни йўлга қўйиш керак. Бола тарбиянинг асосий қисмини оилада олса, бошқа жиҳатларини атрофда, ўқитган таълим максадида олади. Шу сабабдан ҳам бир болага етти маҳалла ота-она, деб бекорга айтилмаган.

фаровонлаштиради. Оилаларда соғлом турмуш тарзини қарор топтириш учун ҳар бир хонадонга кириб боришга интилишимиз керак. Бу нафақат тиббиёт ходими сифатида, балки Тошкент шаҳар Кенгаши депутати сифатида шахсан менинг зиммамга ҳам катта масъулият юқлайди. Кишиларимизда тиббий маданиятни юксалтириш, соғлом оила асослари ҳақида кенг тушунча бериш, тарғибот-ташвиқот ишларини кўпайтириш ҳаёт талаб этиётган вазифалардир. Бунинг виждонан адо этиш жамиятда оила муқаддаслиги ҳақидаги тушунчаларни бойитиб, унинг обрўсини оширишга хизмат қилади. Бу борада биз депутатлар ёшлар қаноти фаоллари билан ҳамкорлик қилсак, ишларимиз янада самарали бўлади, деб ўйлайман.

Жавлон ЭШЧАНОВ, «Истиқбол» ёшлар қаноти Мирзо Улуғбек туман бўлими етакчиси:

— Бугунги кунда одамларимиз орасида яқин қариндошлар ўртасидаги никоҳ кўп учрамоқда. Оқибатда аксарият оилаларда хаста ва ногирон фарзандлар туғилиши кузатиляпти. Тўрт фарзанди бор бир оилани биламан. Болаларнинг ҳаммаси кўзи ожиз туғилган. Негаки, ота-она яқин қариндош бўлган. Агар улар қариндошлар ўртасидаги никоҳнинг салбий оқибатлари ҳақида тушунчага эга бўлганда ҳеч қачон бунга йўл қўймаган бўлар эди. Шундай ҳолатларнинг олдини олиш учун тарғибот-ташвиқот ишларини янада кучайтиришимиз зарур.

Мухай ТҮЛАҚАНОВА, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати Тошкент шаҳар кенгаши бўлим мудири:

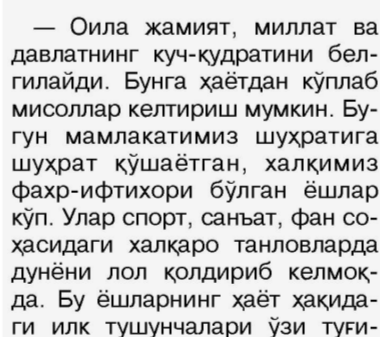
— Албатта, соғлом фикрли, ҳар қандай вазиятга тўғри баҳо бериб, оқилона хулоса чиқарадиган инсон зарарли таъсирлардан холи бўлади, жамият раванқи учун ёниб меҳнат қилади. Аввало, миллий ғоя тарғиботини кучайтириш лозим, деб ҳисоблайман. Ватан ва озодлик, аждодлар меросини тарғиб этиш ва уларни асраб-авайлаш масалаларига бағишланган тадбир-

Наргиза УМАРОВА, «Туркистон» газетаси муҳбири, «Олтин қалам» мукофоти соҳиби:

Маълумки, Оила Кодексининг «Никоҳ ёши» тўғрисидаги моддасида никоҳ ёши эр-каklar учун 18 ёш, аёллар учун 17 ёш этиб белгиланган. Аммо ҳозирги кунда бу масалани қайта кўриб чиқиш ва ўзгартириш зарурати туғилмоқда. Биринчидан, бу пайтда йигит ҳам, қиз ҳам академик лицей ёки касб-хунар коллежида ўқийётган бўлади. Табиийки, эрта қурилган оила муҳити таълим жараёнига ижодий таъсир кўрсатмайди. Олий ўқув юртини битирмай ёки касб-хунарни тўлиқ ўзлаштирмаган ёшлар оиласида иқтисодий қийинчилик ҳам юзага келиши аниқ. Бу эса баъзи ҳолларда оила дарз кетишига сабаб бўлади. Иккинчидан, бу ёшда йигит-қиз руҳан, жисмонан ва иқти-

содий жиҳатдан оила қуришга тайёр бўлмайди. Ўзи ота-она қарамогиде бўлган йигит қандай қилиб оила боқад? Ҳали мактаб ёшидаги қиз қандай қилиб турмуш синовларига дош беради? Менимча, ота-оналар ҳам бу ҳақда жиддий ўйлаб кўриши керакка ўхшайди. Менинг тақлифим, аввало, эрта турмуш қуришининг салбий оқибатларини аҳолига, айникса, ёшларга ҳаётий мисолларда тушунтириш керак. Агар шу мавзунинг оммавий ахборот воситалари қанча кўп ёритса, шунча яхши. Бунда эрта турмуш қуриш натижасида ҳаётда қийналган, оиласида носоғлом муҳит юзага келган кишиларнинг фикри баён этилиши керак. Ўз фарзанди эртасини мустақам оилада қуришни, унинг бахту саодати учун масъулиятни чуқур ҳис қилган одам, аввало, атрофга қараб, ҳаётдан хулоса чиқариб, иш юритади.

— Оила жамият, миллат ва давлатнинг куч-қудратини белгилайди. Бунга ҳаётдан кўплай мисоллар келтириш мумкин. Бугун мамлакатимиз шухратига шухрат қўшаётган, халқимиз фахр-ифтихори бўлган ёшлар кўп. Улар спорт, санъат, фан соҳасидаги халқаро танловларда дунёни лол қолдириб келмоқда. Бу ёшларнинг ҳаёт ҳақидаги илк тушунчалари ўзи туғи-

Президентимиз жорий йилни «Мустақам оила йили» деб эълон қилар экан, оила институтини ривожлантириш ва тақомиллаштиришга оид қонунчиликни кучайтириш, ёш оилаларга кўмак, имтиёз ва илқониятлар яратиш, бунда фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш идораларининг ўрни ва бугун ўта долзарб бўлиб бораётган тарбиявий муаммоларни ечиш борасида муҳим вазифаларни белги-

оиладаги салбий ҳолатлар, болани ортиқча эркалатишлар сабаб бўлади. Масалан, ҳали мактаб ёшига етмай қўлга уяли алоқа воситаси туғқизишда, мактабни туғаллаб-туғалламай машина совға қилишда, қизига қимматбаҳо либос тақинчоқлар олиб беришда. Аммо фарзанднинг нимага қизиқадиган, қайси тўғаракка олиб борсам, унга қандай китоб совға қилсам бўлади, деб ўйламайди. Бундай ота-оналар болада билим олишга қизиқиб олиш учун таълим муассасаси, маҳалла, оила ўртасида мустақам ҳамкорликни йўлга қўйиш керак. Бола тарбиянинг асосий қисмини оилада олса, бошқа жиҳатларини атрофда, ўқитган таълим максадида олади. Шу сабабдан ҳам бир болага етти маҳалла ота-она, деб бекорга айтилмаган.

Мутахассисларнинг фикрича, бола тарбиясига дарз кетишига ота-онанинг масъулиятсизлиги, оиладаги салбий ҳолатлар, болани ортиқча эркалатишлар сабаб бўлади. Масалан, ҳали мактаб ёшига етмай қўлга уяли алоқа воситаси туғқизишда, мактабни туғаллаб-туғалламай машина совға қилишда, қизига қимматбаҳо либос тақинчоқлар олиб беришда. Аммо фарзанднинг нимага қизиқадиган, қайси тўғаракка олиб борсам, унга қандай китоб совға қилсам бўлади, деб ўйламайди. Бундай ота-оналар болада билим олишга қизиқиб олиш учун таълим муассасаси, маҳалла, оила ўртасида мустақам ҳамкорликни йўлга қўйиш керак. Бола тарбиянинг асосий қисмини оилада олса, бошқа жиҳатларини атрофда, ўқитган таълим максадида олади. Шу сабабдан ҳам бир болага етти маҳалла ота-она, деб бекорга айтилмаган.

буслар билдирилиши керак. Ўйлаймизки, юқорида қайд этилган фикрлар жойларда акс-садо беради. Таҳририятимиз мавзу юзасидан партия ходимлари, депутатлар, «Фаол аёллар» ва айникса, «Истиқбол» ёшлар қанотлари етакчиларининг фикрларини кутади.

«Ўзбекистон овози» муҳбирлари Гўлрўх ОДАШБОВА, Лазиза ШЕРОВА тайёрлади. Муродбек ЗИЁ олган суратлар.

